

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **P. H.**, bývajúceho v H., zastúpeného Mgr. M. L., advokátom v H., proti odporkyni **M. H.**, bývajúcej v H., zastúpenej JUDr. A. M., advokátkou v H., **o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 12 C 8/2007, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 9. marca 2011 sp.zn. 18 Co 123/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Humenné rozsudkom z 29. januára 2009 č.k. 12 C 8/2007-99 (v poradí prvým) rozhodol tak, že z majetku patriaceho do BSM účastníkov konania prikázal do výlučného vlastníctva odporkyne mrazničku, automatickú práčku, kuchyňu, sedáciu súpravu, členský podiel k 3-izbovému družstevnému bytu č. K.X.. Do výlučného vlastníctva navrhovateľa prikázal televízny prijímač zn. Funai, videorekordér zn. Funai a mikrovlnnú rúru zn. LG. Odporkyňu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi za jeho zaniknutý podiel sumu 12 023,73 € v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň navrhovateľa a odporkyňu zaviazal zaplatiť na trovách štátu na účet Okresného súdu Humenné každého po 71,36 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že hodnota všetkých hnutelných vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania spolu s hodnotou členského podielu k družstevnému bytu predstavovala sumu 662 000 Sk. Podľa úvahy, že každému z účastníkov patrí rovnaký podiel by navrhovateľovi patrila suma 331 000 Sk, no od tejto sumy súd odpočítal hodnotu hnutelných

vecí, t.j. 6 000 Sk (tieto súd prikázal do výlučného vlastníctva navrhovateľa), teda navrhovateľovi by patrila suma 325 000 Sk. Súd však prihliadol na to, že účastníci konania mali aj spoločné záväzky vo výške 105 624 Sk, z ktorých na jedného pripadá podiel 52 812 Sk ($105\,624 : 2 = 52\,812$). Keďže bolo preukázané, že navrhovateľ sám zaplatil sumu 90 539 Sk, z titulu rovného podielu mu potom patrí náhrada od odporkyne vo výške 37 727 Sk. Z uvedených dôvodov súd k sume 325 000 Sk pripočítal aj sumu 37 727 Sk a dospel k záveru, že odporkyňa, ktorej pripadli do výlučného vlastníctva uvedené hnutelné veci a členský podiel k 3-izbovému družstevnému bytu, je povinná zaplatiť navrhovateľovi celkovú sumu 368 227 Sk (12 023,73 €).

Krajský súd v Prešove na odvolanie odporkyne uznesením z 15. februára 2010 sp.zn. 2 Co 72/2009 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa názoru odvolacieho súdu sa prvostupňový súd nevyporiadal so všetkými okolnosťami podstatnými pre rozhodnutie vo veci, s otázkou vrátenia finančných prostriedkov odporkyne zo spoločného majetku, o ktorých vrátenie žiadala. Uložil súdu prvého stupňa zistiť, akú skutočnú výšku finančných prostriedkov vynaložila odporkyňa z vlastného majetku na spoločný majetok.

Okresný súd Humenné (v poradí druhým) rozsudkom z 8. júla 2010 č.k. 12 C 8/2007-147 rozhodol tak, že z majetku patriaceho do BSM účastníkov konania prikázal do výlučného vlastníctva odporkyne mrazničku, automatickú práčku, kuchyňu, sedáciu súpravu, členský podiel k 3-izbovému družstevnému bytu č. X.. Do výlučného vlastníctva navrhovateľa prikázal televízny prijímač zn. Funai, videorekordér zn. Funai a mikrovlnnú rúru zn. LG. Odporkyňu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi za jeho zaniknutý podiel sumu 9 899,32 € v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň navrhovateľa a odporkyňu zaviazal zaplatiť na trovách štátu na účet Okresného súdu Humenné každého po 73,51 € v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Dospel k záveru, že účastníci konania počas manželstva nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva hnutelné veci v hodnote 42 000 Sk, hodnota ktorých bola určená dohodou účastníkov. S výnimkou televízneho prijímača, videorekordéra a mikrovlnnej rúry v hodnote 6 000 Sk, ktoré boli prikázané do výlučného vlastníctva navrhovateľa, ostatné hnutelné veci boli prikázané do výlučného vlastníctva odporkyne. Ďalej súd zistil, že účastníci konania počas manželstva nadobudli aj trojizbový družstevný byt č. X. s tým, že právo spoločného nájmu k tomuto bytu bolo zrušené rozsudkom Okresného súdu Humenné

č.k. 10 C 213/2004-28 zo dňa 15. decembra 2004 s tým, že výlučnou nájomníčkou a členkou bytového družstva sa stala odporkyňa. Účastníci konania nenamietali skutočnosť, že aj tento byt patrí do bezpodielového spoluvlastníctva, avšak odporkyňa žiadala ponížiť hodnotu členského podielu k tomuto bytu s poukázaním na skutočnosť, že odporkyňa pred uzavretím manželstva nadobudla samotná dvojizbový družstevný byt a až po uzavretí manželstva došlo k výmene, na základe ktorej účastníci konania dostali, resp. nadobudli trojizbový byt. Tak ako to vyplynulo z dokazovania bolo preukázané, že odporkyňa pred uzavretím manželstva nadobudla 2-izbový družstevný byt na ulici K., pričom počas manželstva s navrhovateľom dohodou o prevode členských práv a povinností zo dňa 14. mája 1992 nadobudli od M. Ž. a D. Ž. 3-izbový družstevný byt na ulici K.. V konaní bolo preukázané, že za tento 3-izbový byt účastníci konania vyplatili prevádzateľom, teda manželom Ž. sumu 80 000 Sk a to tým spôsobom, že prvýkrát im vyplatili sumu 40 000 Sk a až neskôr po tom, čo odporkyňa previedla svoj 2-izbový byt bola manželom Ž. doplatená zvyšná suma 40 000 Sk. Tvrdenie navrhovateľa, že prvá splátka vo výške 40 000 Sk bola vyplatená z jeho vlastných finančných prostriedkov pochádzajúcich z mládežníckeho sporenia nebolo ničím preukázané a toto sa teraz vzhľadom na odstup času ani preukázať nedá, a preto súd vychádzal z toho, že účastníci konania vyplatili manželom Ž. prvých 40 000 Sk zo spoločných finančných prostriedkov a zvyšných 40 000 Sk doplatili po tom, čo odporkyňa previedla svoj 2-izbový družstevný byt. Z týchto dôvodov teda súd dospel k záveru, že odporkyňa vynaložila na spoločný majetok, t.j. na zabezpečenie 3-izbového družstevného bytu vlastné finančné prostriedky vo výške 70 000 Sk, čo nakoniec bolo potvrdené aj v konaní sp.zn. 10 C 213/2004, kedy navrhovateľ túto skutočnosť nenamietal a preto odporkyňa má právo na vrátenie týchto finančných prostriedkov, ktoré vynaložila na obstaranie 3-izbového družstevného bytu. V danej veci súd mal aj za preukázané, že účastníci konania počas manželstva mali mladomanželskú pôžičku s tým, že zostatok tejto pôžičky ku dňu rozvodu predstavoval 14 085 Sk a túto pôžičku po rozvode vyplatila odporkyňa. Ďalej bolo preukázané, že účastníci konania dostali počas manželstva aj úver zo S. s tým, že po rozvode manželstva zostatok úveru vo výške 90 539 Sk uhradil sám odporca. Okrem týchto záväzkov odporkyňa preukázala, že po rozvode manželstva zaplatila namiesto navrhovateľa sumu 1 000 Sk z titulu jeho ručenia. V prejednávanej veci súd teda dospel k záveru, že hodnota všetkých hnutelných vecí spoločne s hodnotou členského podielu k družstevnému bytu predstavovala sumu 662 000 Sk. Podľa zásady, že každému z účastníkov patrí rovnaký podiel by potom navrhovateľovi patrila za jeho podiel suma

331 000 Sk, avšak súd od tejto sumy odpočítal hodnotu 6 000 Sk, t.j. hodnotu hnuťelných vecí, a tak by navrhovateľovi patrila suma z titulu jeho podielu vo výške 325 000 Sk. Súd však prihliadol na to, že účastníci konania mali spoločne aj záväzky vo výške 105 624 Sk s tým, že podiel na jedného takto predstavuje 52 812 Sk ($105\,624 : 2 = 52\,812$ Sk). Keďže však bolo preukázané, že navrhovateľ zaplatil sám sumu 90 539 Sk, z titulu rovného podielu mu potom patrí náhrada od odporkyne vo výške 37 727 Sk. Z týchto dôvodov súd teda pripočítal k sume 325 000 Sk aj sumu 37 727 Sk a dospel k záveru, že navrhovateľovi má odporkyňa zaplatiť celkovú sumu 368 227 Sk. Od tejto sumy však súd odpočítal hodnotu vlastných finančných prostriedkov odporkyne, ktorá má právo na ich vrátenie vo výške 70 000 Sk, čo predstavuje 2 323,57 € a tak súd zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 9 899,32 € na vyrovnanie jeho podielu ($368\,227 - 70\,000 = 298\,227$ Sk = 9 899,32 €). O trovách štátu súd rozhodol podľa ustanovenia § 148 ods. 1 O.s.p. a o trovách konania podľa ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Prešove (v poradí druhým rozhodnutím) rozsudkom z 9. marca 2011 sp.zn. 18 Co 123/2010 na odvolanie navrhovateľa a odporkyne rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a rozhodol, že účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Poukázal na to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, vyhodnotil jednotlivé zistenia a vec správne právne posúdil. Súd poukázal na ustanovenie § 150 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri vypořiadaní bezpodielového spoluvlastníctva sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. V predmetnej veci bolo zistené, že odporkyňa pred uzavretím manželstva vlastnila dvojizbový byt, ktorý bol jej výlučným vlastníctvom. Počas trvania manželstva tento byt predala a prostriedky získané z odpredaja bytu použila na zakúpenie trojizbového bytu, ktorý nadobudla spoločne s navrhovateľom do bezpodielového spoluvlastníctva. Nemožno súhlasiť s jej názorom, že pri vypořiadaní nemal súd prvého stupňa prihliadnuť iba na výšku takto vynaložených prostriedkov z jej vlastného majetku na spoločný majetok, ale na mieru jej pričinenia na zakúpení trojizbového bytu, ktorú vyčíslila vo výške 87,50 % v pomere k súčasnej cene trojizbového bytu, ktorý bol pojatý do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ustanovenie § 150 Občianskeho zákonníka je v tomto smere jednoznačné. Odporkyňa má v zmysle tohto ustanovenia právo iba na vrátenie tých finančných prostriedkov, ktoré použila z oddeleného, vlastného majetku

na spoločný majetok. Pokiaľ súd prvého stupňa v konečnom vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov prihliadol iba na výšku vynaložených prostriedkov odporkyňou na spoločnú vec vo výške 70 000 Sk, postupoval správne. Pokiaľ sa týka odvolacích námietok navrhovateľa, odvolací súd ich považoval za neopodstatnené. S tvrdením navrhovateľa, že aj on vynaložil vlastné prostriedky vo výške 40 000 Sk na obstaranie spoločného trojizbového bytu sa súd prvého stupňa náležite vypořiadal a túto skutočnosť v odôvodnení rozsudku aj zdôvodnil. Konanie o vypořiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov je sporovým konaním, v ktorom každá strana musí svoje tvrdenia aj dokázať. Navrhovateľ ničím nepreukázal, že by do spoločnej veci (trojizbového bytu) vložil vlastné prostriedky z tzv. mládežníckeho sporenia. Nepredložil o tejto skutočnosti žiaden dôkaz. Naopak v konaní 10 C 213/2004 nenamietal tvrdenie odporkyne, že vynaložila na kúpu trojizbového bytu vlastné finančné prostriedky vo výške 70 000 Sk. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie odporkyňa. Žiadala ho zrušiť spolu s rozsudkom prvostupňového súdu vo výrokoch, ktorými súd zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi za jeho zaniknutý podiel v družstve sumu 9 899,32 € a vo výroku, ktorým súd zaviazal odporkyňu zaplatiť na trovách štátu na účet prvostupňového súdu 73,51 € a vec vrátiť na nové prejednanie a rozhodnutie. Namietala nesprávne právne posúdenie veci súdom (§ 241 ods. 1 písm.c/ O.s.p. – správne má byť § 241 ods. 2 písm.c/ – pozn. dovolacieho súdu). Poukázala na to, že v inom konaní vedenom na Okresnom súde v Humennom pod sp.zn. 10 C 213/2004 bolo určené, že navrhovateľka (v tomto konaní odporkyňa) sa stala výlučnou nájomníčkou a členkou bytového družstva a odporca (v tomto konaní navrhovateľ) bol povinný sa z bytu vystáňovať do 15 dní od zabezpečenia náhradného bytu. Odporkyňa zabezpečila primeranú bytovú náhradu, no navrhovateľ ju bezdôvodne odmietol, čím mu zaniklo právo na samostatnú bytovú náhradu, ale aj právo na vypořiadanie všeobecnej ceny členského podielu v bytovom družstve s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vypořiadaním trhovej ceny členského podielu k 3-izbovému bytu by došlo k bezdôvodnému obohateniu. Touto dôležitou okolnosťou sa však nezaoberal ani prvostupňový súd a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil.

Navrhovateľ sa k dovolaniu nevyjadřil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovoláním odporkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci nerozhodoval a preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdey viazané. Z týchto dôvodov je zrejmé, že dovolanie odporkyne nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad

odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil a dovolateľka ju ani nenamietala.

Pokiaľ odporkyňa namietala, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.) je treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ako síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenie odporkyne bolo opodstatnené (dovolací súd ho z uvedeného aspektu neposudzoval), odporkyňou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či dovolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v danej veci nešlo).

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporkyne v súlade s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení

s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože mu tieto trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. októbra 2011

JUDr. Martin Vladik, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová